

Infosessie 'Kunsteducatieve organisaties in Brussel' – 27/11/2007
Verslag Discussie "Omkadering van schoolvoorstellingen".

Moderator: Dominique Mys (Vlaams Huis voor Amateurkunsten Brussel)

Dat omkadering van voorstellingen een meerwaarde biedt, hoefde geen discussie. Zolang de omkaderende kunsteducatieve activiteit niet inbreekt in de voorstelling. Educatie met absoluut respect voor de artistieke vrijheid van de kunstenaar.

"... Wat mij soms beangstigt in het jeugd en kindertheater is de steeds grotere invloed die de educatieve dienst heeft op het proces. *Kunsteducatie is er uiteraard niet om de creatie te beklemmen, het is een omkadering die probeert laddertjes te creëren om bij de voorstelling te geraken.*" Barbara Wijckmans

Kunsteducatie stimuleert ook vaak de persoonlijke ontwikkeling van het kind. (kunst als middel). Dit is belangrijk in de argumentatie naar scholen toe.

"Of het nu muziek is, of theater, of sport, het moment dat je ontdekt dat je iets kan, en dat je kunnen iets betekent, heb je jezelf al heel wat sterker bewapend om het leven aan te kunnen..." Oda Van Neygen.

1. Wat houdt omkadering zoal in ?

Educatieve omkadering van een voorstelling gaat van lesmappen en inleidingen tot volledige workshops en nabesprekingen. De werking ná de voorstelling is vaak even belangrijk als de toeleiding op.

Het hoeft niet enkel betrekking te hebben op de inhoud van de voorstelling. De omkadering kan evenzeer gericht zijn op de vorm, disciplines, etc.

De inleidingen, workshops, e.a. worden gegeven door de docenten van de gezelschappen, door de acteurs zelf, door de leerkracht, ...

2. Relatie artistiek product – educatieve omkadering

" Alles hangt af van de manier waarop: je moet via omwegen werken..." Veerle Boesmans

Mogen er grenzen gesteld worden aan wat kan en niet kan in voorstellingen? BRONKS onderlijnt dat alles moet kunnen. De kunstenaar is niet bezig met kunsteducatie tijdens het creatieproces. Pas achteraf bekijkt de docent hoe de kinderen kunnen worden voorbereid op de voorstelling, hoe er geëvalueerd wordt, ...

Bij de verkoop van een voorstelling echter, is het beter een 'pakket' te verkopen (voorstelling + omkadering). De kunsteducatieve activiteit wordt dus vaak bedacht vooraleer de productie er staat. Dit kan zolang de productie niet belast wordt.

3. Moet omkadering verplicht zijn?

Vele gezelschappen (BRONKS/Fabuleus) geven altijd minimum een lesmap mee met de scholen, ter voorbereiding van de voorstelling. Of dit effectief gebruikt wordt, valt moeilijk te controleren. Onvoorbereide klassen worden vaak *op het laatste nippertje* nog ingeleid/begeleid.

Fabuleus denkt eraan om de aangeboden omkadering te verplichten. Dit is natuurlijk wel een arbeidsintensieve beslissing en brengt een stijging van de kosten met zich mee die daarenboven niet ten koste mag gaan van de voorstelling zelf!

Het hangt ook vaak af van de leerkracht: heeft hij/zij voeling met de culturele sector?

“Je moet enthousiasmeren, werken met enthousiasten, externen betrekken met specifieke deskundigheid. Dit is de functie van intermediairen...” Veerle Boesmans

4. Het kostenplaatje?

Kunsteducatie is enorm arbeidsintensief en duur. Hoewel creatieve workshops vaak beter werken dan inleidingen of lesmappen, is het niet altijd zo voor de hand liggend om deze te organiseren zowel omwille van het prijskaartje als de praktische organisatie.

Als een GC elke school en klas gelijk wil behandelen, is het financieel vaak onmogelijk om creatieve workshops aan te bieden. Hoe meer scholen, hoe duurder (en hoe minder de kwaliteit).

Om de kosten en werkoverlast te drukken, hebben de GC in Regio Noord de krachten gebundeld. Elk GC heeft zich gespecialiseerd in een doelgroep. (Ten Noey en De Linde – Kleuters en 1^e graad, De Kriekelaar – secundair, Everna – Kunsteducatieve workshops en film, Heembeek – financiële ondersteuning bij transport).

Dit zorgde voor een drukking van de kosten en een stijging van de kwaliteit van het aanbod. De scholen hechtten daar echter weinig belang aan, voor hen zijn de *bereikbaarheid* (ligt het op wandelafstand van de school? Kan het in de school?) en de *prijs* doorslaggevend.

Als een school echter overtuigd is, keren ze wel vaak terug. Het begin is moeilijk, maar éénmaal over de streep, blijven ze terugkomen!

BRONKS heeft beslist om meer geld in educatie en omkadering te stoppen, ten koste van een andere post. Dit is een bewuste keuze geweest. Zij kunnen ook genieten van de leerlinggebonden toelage van de VGC (50% terugbetaald) en van subsidies van het Ministerie voor intensievere ateliers.

De maximumfactuur baart de GC vele zorgen. Het (ongeldig!) argument wordt nu al gebruikt om te besparen op kunsteducatie en activiteiten te annuleren. Ook de gezelschappen hebben te maken met veel (laattijdige) annuleringen. In Nederland ontvangt de school een cultuurtoelage van € 10 per kind en dit zou ook in België een goede oplossing zijn.

5. *Komen alle kunstdisciplines aan bod?*

Beeldende kunst? Dans?

Danscentrum Jette licht kort hun project toe. Zij 'breken eerst in' in de school en geven dansles tijdens de turnlessen. Vervolgens kunnen de leerlingen aan sterk gereduceerde prijzen een korte workshop volgen in Danscentrum Jette. Bedoeling is een doorstroom te creëren naar het reguliere cursusaanbod van DCJ. Resultaat: de workshops kennen een groot succes maar de kinderen haken af eenmaal de normale prijs moet worden betaald.

6. *Communicatie binnen Brussel?*

Eenzijds is er een enorm aanbod in het Brusselse, bijna een overaanbod. Anderzijds kennen de GC, kunsteducatieve organisaties, jeugdgezelschappen elkaar amper.

7. *Enkele suggesties voor de toekomst.*

- Werken aan betere *communicatie* tussen de gezelschappen en de GC.
- Zou het een idee zijn om *kunsteducatieve opleidingen* aan te bieden aan de medewerkers van de GC? Ja, maar er moet worden gezocht naar financiële haalbaarheid.
- Cultuur is geen prioriteit in de scholen. Zou het helpen moesten we onze krachten bundelen en gezamenlijk naar de scholen stappen?